

Kijkwijzer natuur als pedagogische ruimte

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Met deze Kijkwijzer krijg je zicht op het gebruik van de natuur als pedagogische ruimte. Je ontdekt mogelijke verbeterpunten om zo de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. De kijkwijzer is sterk gebaseerd op het [Kwaliteitsmerk Groen Cement](#).

VOOR WIE

Pedagogisch coaches en pedagogisch professionals

DOEL

Analyse van de huidige buitenruimte

WAT

Observeer de buitenruimte aan de hand van een scoreformulier

WERKWIJZE

De kijkwijzer bestaat uit 3 algemene punten en 11 punten gericht op de buitenruimte. Geef per punt aan hoe tevreden je bent over de huidige stand van zaken. Dat doe je door op de schaal van heel ontevreden (links) naar heel tevreden (rechts) een kruisje te zetten.

De kijkwijzer kan worden ingevuld door verschillende betrokkenen: de pedagogisch professionals (samen of individueel), de pedagogisch coach of leidinggevende. De kijkwijzer is bedoeld als startpunt om in gesprek te gaan, (individueel) te reflecteren en om de buitenruimte bewuster in te richten. Je kunt de ingevulde lijst ook illustreren met foto's. Als je de buitenruimte gaat veranderen heb je zodoende foto's van ervoor en erna.

Hang foto's van jullie wensen en de aanpak voor de verandering, in de hal of in de gang. Zo kan je ouders op een laagdrempelige manier informeren over jullie plannen. Wie weet komt er zelfs hulp vanuit de ouders!

GOED OM TE WETEN

De kijkwijzer is sterk gebaseerd op het [Kwaliteitsmerk Groen Cement](#). Zie de [website van Groen Cement](#) voor meer informatie.

→ Kijkwijzer Natuur als pedagogische ruimte

heel
ontevreden heel
tevreden n.v.t.

○ ————— ○ □

Algemeen		
1. Ieder kind is iedere dag gemiddeld 90 minuten buiten, ongeacht het weer	○ ————— ○	□
2. Alle ouders zijn geïnformeerd over het belang van buitenspelen en contact met de natuur	○ ————— ○	□
3. Kinderen doen gedurende drie seizoenen activiteiten met zaaien, oogsten en eten	○ ————— ○	□

De buitenruimte		
1. Is geschikt voor kinderen om in te ontdekken (alle zintuigen worden bediend)	○ ————— ○	□
2. Geeft kinderen de ruimte (fysiek)	○ ————— ○	□
3. Geeft kinderen de gelegenheid om hun eigen fantasie in te zetten	○ ————— ○	□
4. Geeft kinderen ruimte om te klimmen, te klauteren	○ ————— ○	□
5. Geeft kinderen ruimte om op verschillende ondergronden (incl. oneffen ondergronden) te spelen	○ ————— ○	□
6. Biedt kinderen de kans om zich te verstoppen	○ ————— ○	□
7. Heeft grond/zand en/of water om mee te spelen	○ ————— ○	□
8. Wordt met regelmaat voorzien van losse natuurlijke materialen (zoals stenen, bladeren, takken)	○ ————— ○	□
9. Verandert met de seizoenen	○ ————— ○	□
10. Biedt ruimte aan vogels, insecten en kleine zoogdieren	○ ————— ○	□
11. Er is een moestuin, moestuinbak, kweekbak of kweekpotje	○ ————— ○	□